

Cijepljenje školske djece

NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO
OSJEČKO - BARANJSKE
ŽUPANIJE

Služba za školsku medicinu

VODITELJ SLUŽBE: VESNA BULJAN,
DR. MED. SPECIJALIST ŠKOLSKE MEDICINE

GLAVNA SESTRA SLUŽBE: MIRELA KARŠIĆ,
DIPL.MED.TECHN.

DRINSKA 8, OSIJEK

Cijepljenje je jedno od najvećih javnozdravstvenih postignuća 20-og stoljeća. Zahvaljujući cijepljenju pojedine teške i smrtonosne bolesti su danas potpuno iskorijenjene, a neke su iznimno rijetke. Cjepiva sadrže ili oslabljeni oblik virusa ili bakterije uzročnika bolesti, ili njegov mali dio. Kada tijelo registrira sadržaj cjepiva, imuni sustav proizvodi protutijela potrebna za borbu protiv infekcije i uklanjanje virusa/bakterije uzročnika bolesti. Kasnije kada dijete dođe u kontakt s virusom/bakterijom, njegov/njezin imuni sustav će prepoznati uzročnika i zaštititi dijete proizvodnjom ciljanih protutijela.

Bolesti protiv kojih se djeca cijepi:

- **Dječja paraliza** je bolest koju prenosi virus poliomijelitisa. Očituje se paralizom ruku i/ili nogu, a može uzrokovati smrt zbog paralize mišića za disanje. Prenosi se kapljичnim putem. Dijete se protiv ove bolesti prvi puta cijepi u dojenačkoj dobi.
- **Ospice** su vrlo zarazna virusna bolest, karakterizirana osipom, kašljem, curenjem iz nosa, iritacijom očiju i visokom tjelesnom temperaturom. Oko 17% oboljelih ima jednu ili više komplikacija bolesti kao što su upala uha, upala pluća, febrilne konvulzije (grčenje uslijed visoke temperature), proljev ili upala mozga (encefalitis). Najčešća komplikacija ospica je upala pluća i vodeći je uzrok smrtnosti od ospica.
- **Zaušnjaci** su akutna, virusna, zarazna bolest koja najprije zahvaća žlijezde slinovnice, no upalom mogu biti zahvaćeni i ostali organi i tkiva (središnji živčani sustav, testisi, gušterača itd.). Meningoencefalitis (upala mozga i moždanih ovojnica) najčešća je komplikacija zaušnjaka u dječjoj dobi. U pravilu ima dobru prognozu iako može završiti i s teškim posljedicama (retardacija, hidrocefalus, gluhoća i paralize) pa čak i smrtno. Česta komplikacija bolesti je orhitis (upala testisa) koja se može pojaviti u svim dobnim skupinama, počevši od 3. godine života, ali najčešće se nađe u adolescenata i mladih odraslih ljudi kod kojih može izazvati poremećaj plodnosti. Pankreatitis (upala gušterače) je manje česta komplikacija zaušnjaka, a u rijetkim slučajevima mogu biti zahvaćeni i drugi organi (štitnjača, jajnici, bubrezi, srčani mišić i slušni živac).
- **Rubeola** je bolest blagog tijeka, a izaziva je virus rubeole. Bolest se prenosi kapljичnim putem (kapljicama sline u izdahnutom zraku). Bolest može početi blago povišenom temperaturom,

bolovima u mišićima, glavoboljom i kašljem. Ovi su znaci prisutniji kod starije djece. Kod manjeg se djeteta najčešće odmah pojavi osip. Osip je svijetloružičast i sitan i najprije se pojavljuje na licu i vratu, a zatim se već za nekoliko sati proširi po cijelom tijelu. Osip se povuče za 1 – 4 dana. Preboljela rubeola ostavlja doživotni imunitet, a komplikacije su veoma rijetke. Rubeola je medicinski daleko značajnija radi opasnosti za trudnice, jer može izazvati teška oštećenja ploda. Rubeola nije teška bolest za djecu, ali se cijepljenjem protiv ove bolesti štite nerođena djeca, jer virus rubeole, ako majka nije imuna, uzrokuje višestruka oštećenja i anomalije ploda.

- **Difterija** je bolest koju uzrokuje bakterija, a manifestira se debelim slojem naslaga u ždrijelu. Može izazvati teškoće disanja, paralizu, zastoj srca i smrt. Prenosi se kapljičnim putem s osobe na osobu.
- **Tetanus** je uzrokovan bakterijom koja ulazi u tijelo kroz posjekotinu ili ranu. Očituje se bolnim zatezanjem mišića, kočenjem vilice, nemogućnošću gutanja i disanja i smrću.
- **Hripavac (Pertusis)** –Veliki kašalj- akutna visoko zarazna bakterijska infekcija dišnog sustava, karakterizirana napadajima spazmatičnog kašlja, uglavnom se javlja kod dojenčadi i male djece. Tijek bolesti je postupan, s nespecifičnim kataralnim simptomima (kao prehlada) zbog čega se u početku, kada je osoba najzaraznija, ne posumnja na hripavac, pa bolesnik širi bolest. Uzročnik je Bordetella pertussis, a put prijenosa kapljični. Moguć je razvoj komplikacija bolesti što ovisi o dobi, o cijepljenom statusu oboljelog, o brzini provedbe dijagnostike i terapiji. Bronhopneumonija je najčešća komplikacija, dok su konvulzije i encefalopatije znatno rjeđe
- <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/hripavac-pertussis-veliki-kasalj/>
- **HPV (Humani papiloma virus)** uzrokuje rak spolnih organa i anusa kod žena i muškaraca, a cijepljenje smanjuje rizik za razvoj raka u odrasloj dobi. Detaljnije informacije o dobrovoljnom i besplatnom cijepljenju protiv HPV virusa dobit ćete na roditeljskom sastanku koji će održati školski liječnik u školi te putem informativnih letaka.

Informativni letak o cijepljenju protiv HPV-a:

chrome-extension://efaidnbmninnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2023/07/Poziv-na-cijepljenje-protiv-HPV-a.pdf

KALENDAR GRUPNIH AKTIVNOSTI ŠKOLSKE MEDICINE

RAZRED	SISTEMATSKI PREGLEDI / PROBIRI	CIJEPLJENJE	ZDRAVSTVENI ODGOJ
I.	Sistematski pregled djeteta prije upisa u prvi razred	Ospice, Rubeola, Zaušnjaci, Dječja paraliza	Higijena zubi i usne šupljine
III.	Probir – poremećaji vida/ vida na boje, rast i razvoj (mjerjenje TV,TT)		Skrivene kalorije
IV.		Difterija, Tetanus, Hripavac	
V.	Sistematski pregled	Cijepljenje protiv HPV infekcije	Promjene u pubertetu i održavanje osobne higijene u pubertetu
VI.	Probir na deformacije kralježnice, rast i razvoj (mjerjenje TV,TT)	<i>Cijepljenje protiv HPV infekcije</i>	
VII.	Audiometrija-provjera sluha	<i>Cijepljenje protiv HPV infekcije</i>	
VIII.	Sistematski pregled	Difterija, Tetanus, Hripavac, <i>Cijepljenje protiv HPV infekcije</i>	
I. SŠ	Sistematski pregled	<i>Cijepljenje protiv HPV infekcije</i>	Utjecaj spolno prenosivih bolesti na reproduktivno zdravlje
II. SŠ		<i>Cijepljenje protiv HPV infekcije</i>	Zaštita reproduktivnog sustava
I. godina studija	Sistematski pregled	<i>Cijepljenje protiv HPV infekcije</i>	Samopregled dojki/ samopregled testisa